

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР

за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
9700; гр. Шумен, ул. „Милан Борисов“ № 16; тел. 054/ 832-260 – директор
e-mail: info-2700200@edu.mon.bg

ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ПОМОЩНИК НА УЧИТЕЛЯ ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

1. Описание на длъжността.

Помощникът на учителя е непедagogически специалист, който осъществява своята дейност под инструкциите на учителите на детето или ученика със специални образователни потребности. Назначава се от директора на детската градина или училището при възможности, когато това е предвидено в плана за подкрепа на детето или ученика. Помощник на учителя се осигурява над 3 или повече деца или ученици със специални образователни потребности в групата в детската градина или в паралелката в училището, и/или когато децата и учениците със специални образователни потребности в групата или в паралелката са с тежки емоционално-поведенчески проблеми при разстройства от аутистичния спектър или при друго увреждане, нарушение или заболяване.

2. Специфични задължения и отговорности на помощника на учителя:

- участва в работата на екипа за подкрепа за личностно развитие на дете или ученик със специални образователни потребности;
- участва в подготовката на образователни материали за деца и ученици със специални образователни потребности;
- осъществява отделни дейности по време на учебния час или по време на педагогическата ситуация по преценка на учителите на класа в училището или на учителите в групата в детската градина;
- познава индивидуалната учебна програма на ученика по съответния учебен предмет;
- подкрепя реализацията на планове за подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности;
- осъществява работа с децата и учениците, насочена към развитие на адаптивните им способности и към постигане на тяхната независимост;

- подпомага придвижването на деца и ученици със специални образователни потребности в сградата на детската градина или на училището;
- подпомага учителя при осигуряването на реда в класната стая в случай на предизвикателно поведение на ученик;
- подпомага осигуряването на безопасни условия за обучение на децата и учениците;
- подпомага овладяването на хигиенни навици от децата и учениците в детската градина и училището;
- осъществява и други дейности, предвидени в длъжностната му характеристика.

3. Цели на обучението

Основната цел на обучението на „помощник на учителя” е подготовка на обучаемите за реализацията им в сферата на осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности в системата на предучилищното и училищното образование.

3.1. Цели за формиране на ключови компетенции:

След завършване на обучението обучаваният трябва да:

- знае и прилага основните правила за безопасна работа на работното място, познава и използва личните предпазни средства, осигурява безопасна среда за децата, опазва околната среда в процеса на работата си;
- осъществява ефективни комуникации при изпълнение на трудовата дейност в работен екип - умее да формулира и разрешава проблеми, да поставя задачи, организира и контролира изпълнението им, да поема отговорност;
- познава правата и задълженията си като участник в образователния процес и вътрешната нормативна база;
- участва при разпределяне на задачите, съдейства и търси помощ от членовете на екипа, отнася се с чувство на отговорност към задачите, които са му възложени;
- разбира своята роля и ангажираност към общите цели на екипа, съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си;
- знае общите правила за работа с компютър и умее да ползва програмни продукти; ползва съвременните технологии за изпълнение на възпитателни и образователни задачи от професионалната област;

3.2. Цели за формиране на базисни компетенции

- След завършване на обучението, обучаваният трябва да:
- познава и спазва изискванията за организиране на дневния режим на децата/учениците;
- познава и спазва изискванията на държавния образователен стандарт за приобщаващо образование,
- познава психолого-педагогическите закономерности в развитието на децата/учениците;
- познава и прилага възпитателни и образователни технологии за удовлетворяване потребностите и интересите на децата;
- прилага индивидуален и диференциран подход в режимните моменти, ситуациите или учебния час;
- знае и прилага стилове и техники на общуване с деца и възрастни.

3.3. Цели за формиране на специфични компетенции

- След завършване на обучението, обучаваният трябва да:
- познава психо-социалното развитие на детето в различните възрастови периоди;
- разбира същността и социалната роля на помощник на учителя, съобразно правната и нормативна рамка;
- познава условията и редът за постъпване, организацията и осъществяването на обучението и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности;
- съдейства за организиране на учебния процес и осъществява отделни дейности по време на учебния час или по време на педагогическата ситуация по преценка на учителите на класа в училището или на учителите в групата в детската градина;
- познава и прилага педагогическите принципи, подходи и техника за работа при организиране на образователния процес в детската градина/ училището, по указания на педагог;
- познава и разпределя учебните помагала и пособия за работа, стимулира и подпомага децата при работа с учебни помагала според указанията на педагога
- знае и прилага техники за регулиране поведението на децата в режимните моменти за преодоляване на нежелателни поведенчески реакции;
- познава същността, етапите и функциите на играта в онтогенетичното развитие на детето и ги прилага, според нейната специфика, по указание на педагог;

- познава възрастовите особености и характеристики на двигателно-сетивното развитие на детето и подпомага реализирането на рационален двигателен режим;
- познава и прилага изискванията за осигуряване на безопасни условия за обучение на децата и учениците;

4. Програма за обучение на помощник на учителя:

Място на провеждане на обучението: обучението ще се проведе присъствено в Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Шумен. При настъпили извънредни обстоятелства и въвеждане на ограничителни мерки обученията ще се проведат в електронна среда.

Обучението ще се проведе по приложения към програмата график. Заявки за участие ще се приемат на имейла на регионалния център [/info-2700200@edu.mon.bg/](mailto:info-2700200@edu.mon.bg) до 10 дена преди датата на провеждане и попълване на приложената регистрационна форма.

Начален час: 09:00 часа

№	Теми	Брой часове
1 ден	Допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците	8 ч.
1.	Запознаване със системата на предучилищното и училищното образование в България	
2.	Принципи и методи на приобщаващото образование	
3.	Условия и ред за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците	
4.	Екип за подкрепа за личностно развитие на ученика	
5.	Оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик	
6.	План за подкрепа на детето или ученика	
7.	Задължения на помощник на учителя в детската градина и училището	
2 ден	Основни групи деца и ученици със специални образователни потребности: деца и ученици с езиково-говорни нарушения; деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене; деца и ученици с физически увреждания.	8 ч.
1.	Деца и ученици с езиково-говорни нарушения. Помощни средства и специализирани материали за работа. Техники за общуване и работа в група или клас.	
2.	Деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене. Организация на учебната среда. Помощни средства и специализирани материали за работа. Техники за общуване и работа в група или клас.	
3.	Деца и ученици с физически увреждания. Организация на учебната среда. Помощни средства и специализирани материали за работа.	

	Техники за общуване и работа в група или клас.	
3 ден	Основни групи деца и ученици със специални образователни потребности: деца и ученици с емоционални и поведенчески разстройства; деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър; деца и ученици с интелектуални затруднения.	8 ч.
1.	Деца и ученици с емоционални и поведенчески разстройства. Организация на учебната среда. Помощни средства и специализирани материали за работа. Техники за общуване и работа в група или клас.	
2.	Деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър. Организация на учебната среда. Помощни средства и специализирани материали за работа. Техники за общуване и работа в група или клас.	
3.	Деца и ученици с интелектуални затруднения. Организация на учебната среда. Помощни средства и специализирани материали за работа. Техники за общуване и работа в група или клас.	
4 ден	Основни групи деца и ученици със специални образователни потребности: деца и ученици със зрителни затруднения; деца и ученици с увреден слух; деца и ученици с множество увреждания.	8 ч.
1.	Деца и ученици със зрителни затруднения – групи. Индикатори за разпознаване наличието на очен проблем.	
2.	Деца и ученици с увреден слух – степени на намаление на слуха.	
3.	Деца и ученици с множество увреждания - дефиниция, класификации.	
4.	Организация на учебната среда при деца и ученици със сензорни нарушения и деца и ученици с множество увреждания. Адаптиране на пространството в училището и класната стая.	
5.	Техники за общуване и работа с деца и ученици със сензорни увреждания и деца и ученици с множество увреждания.	
6.	Специализирани технически средства за работа с деца и ученици със сензорни увреждания и множество увреждания.	
5 ден	Съвместно преподаване: Учител - ресурсен учител - помощник на учителя - специалисти	8 ч.
1.	Техники за общуване и работа с деца и ученици със специални образователни потребности.	
2.	Подготовка на образователни материали за деца и ученици със специални образователни потребности.	
3.	Ролеви игри и казуси	

Общ брой часове: 40 часа

ГРАФИК

за провеждане на обученията на помощник на учителя
в област Шумен през учебната 2026/2027 година

№	Тема	м. ноември 2026 г.	м. февруари 2027 г.
1.	Допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.	09.11.2026г.	15.02.2027г.
2.	Основни групи деца и ученици със специални образователни потребности: деца и ученици с езиково-говорни нарушения; деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене; деца и ученици с физически увреждания.	10.11.2026г.	16.02.2027г.
3.	Основни групи деца и ученици със специални образователни потребности: деца и ученици с емоционални и поведенчески разстройства; деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър.	11.11.2026г.	17.02.2027г.
4.	Основни групи деца и ученици със специални образователни потребности: деца и ученици със зрителни затруднения; деца и ученици с увреден слух; деца и ученици с множество увреждания.	12.11.2026г.	18.02.2027г.
5.	Съвместно преподаване: учител-ресурсен учител-помощник на учителя-специалисти	13.11.2026г.	19.02.2027г.

Програмата е утвърдена със Заповед № РД13-42/01.10.2026 г. на директора на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - Шумен